

דברות קודש

מאת
ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת ויצא

©
כל הזכויות שמורות
ל'איגוד חסידי בוסטון' {ע"ד}
שע"י קהל 'קדושת פינחס' באסטאן
רח' נועם אלימלך 2 ביתר עילית.

להנצחות לדגל שמחה
או לעילוי נשמת
ניתן לשלוח מייל:

A0799326426@GMAIL.COM

058-325-4668

עיצוב וסדר:
א.י.ש. אשדוד
0527627127

תוכן הענינים

פרשת ויצא

- מתוך דעוא דרעוין שב"ק פר' ויצא תשפ"ב ג
מתוך דעוא דרעוין שב"ק פר' ויצא תשפ"ג ד

יומא דהילולא קדישא

- ב"ק מרן אדמו"ר מזהר"ד לוי יצחק הלוי מבאסטאן זי"ע ז

שב"ק פר' תולדות תשפ"ד

- קידושא רבא בצפרא דשבתא י
דעוא דרעוין יג

שיחות קודש

- חבורת הכנה לבחורי החבורות לקראת ימי ההילולא קדישא של ב"ק מרנן רבוה"ק
זי"ע החלים בחודש כסלו יח
דברי זכרון ליל יומד"ק דב"ק מרן אדמו"ר הזקן זי"ע בשיעור בין מנחה למערבי
בהיכל בית מדרשינו כב
שולחן לחיים להגל יומד"ק דב"ק מרן אדמו"ר הזקן זי"ע כד

תולדותיהם של צדיקים

- הרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב זי"ע כו
הרה"ק רבי ברוך ממעזיבוי' זי"ע כח

פרשת ויצא

ידי שבע שנים, יעלה שנה מימים אחדים שאמרה לו אמו וכנ"ל.

ונראה לומר לפי דבריו, באופן אחר, שכונתה כשאמרה 'ימים אחדים', היתה לשנת השמיטה, שהוא בבחינת יום שכולו שבת. שביקשה מיעקב שגם ימות החול יהיה אצלו בחינה של שבת.

ובדי לבאר ענין בקשה זו של רבקה ליעקב על קדושת הזמן, נקדים מה שאמר ב"ק אאזמו"ר זי"ע לבאר הברכות של יצחק, והוא לפי דברי המדרש (ב"ר סו ג) על הפסוק (בראשית כו כח) 'ויתן לך האלוקים מטל השמים ומשמני הארץ וגו'', המדרש מודקדק מהו ויתן, דהוי ליה למימר יתן, ופירשוה בכמה אנפין, ורבי אחא פירש יתן לך, ויחזור ויתן לך אלקותא.

וב"ק זקני ז"ל ביאר ענין זה בהקדם האמור בפרשת וישלח שאמר יעקב אבינו (שם לב ה) 'עם לבן גרתי וגו', ופירש רש"י (שם) גרתי בנימטריא

ויעבוד יעקב כרחל שבע שנים ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו אותה (בראשית כט ט). ומפרש רש"י (שם פסוק יח) הם ימים אחדים שאמרה לו אמו (שם כו מד) וישבת עמו ימים אחדים.

זקני המבשר צדק מזלאמשוב ביאר ענין זה על פי מאמר חז"ל (ב"ר י"א ח) אמרה שבת לפני הקב"ה לכל הימים נתת בן זוג, כי ימי חול הם ששה, שלשה זוגות, ולי לא נתת בן זוג, אמר לה הקב"ה, כנסת ישראל היא בן זוגך.

וידוע דסתם ימים הוא שנה (כתובות נז:), כמו דכתיב, תשב הנערה אתנו ימים או עשור (שם כד נה), וכך אמרה לו אמו, וישבת עמו ימים אחדים היינו שנה שלימה, מימים אחדים דהוא שבת. והוא, ע"י ישיבתו שבע שנים, אז יעלה ימי שבת לשנה שלימה.

וזהו מה שמפרש רש"י, אעברך שבע שנים, הם ימים אחדים, שעל

ואברככה לפני ה', לרמוז כי לא מיירי
בברכות גשמייות בעלמא, אלא שנגנו
בהם ברכה ושפע רוחניות.

ולפי דברים אלו יש לומר, שכשמעה
רבקה על השנאה של עשו אל
יעקב על הברכה אשר ברכו אביו,
ועל מה שאמר יקרכו ימי אבל אבי
ואהרנה את יעקב אחי, שלחה וקראה
ליעקב בנה ואמר אליו 'הנה עשו אחיך
מתנחם לך להרנג' (שם פסוקים מא-מב).

הבינה שהכעס של עשו הוא בגלל
שחשב שברכת יצחק היה ברכות
גשמיים, שעשו בחשבו שמוגיע לו עולם
הזה, כמו שכתב רש"י (שם כה כב)
שהיה עשו ויעקב מריכים בנחלת שני
עולמות, כעס לא רק על מה שלקח
יעקב הברכות, אלא מה שלקח ברכות
הגשמיים השייכים לו. ולכן אמרה
ליעקב 'ברח לך אל לבן אחי חרנה.

וישבת עמו ימים אחדים עד אשר
תשוב חמת אחיך' (שם כו מג-מד).
וכוונתה כשאמרה 'ימים אחדים' היתה
לבחינה של שנת השמיטה כדאמרן,
שהוא ענין שיהיה אצלו גם ימות החול
בבחינה של קדושה כמו שבת. ובוה
יראה עשו שהברכות אצל יעקב הם
לא סתם ברכות גשמיים, דאצל יעקב
כל הגשמייות בפנימיותם הם דברים
רוחניים. ובוה ישוב חמת עשו.

מתוך רעוא דרעוין שב"ק פר' ויצא תשפ"ב

תרי"ג, כלומר עם לבן הרשע גרתי,
ותרי"ג מצות שמרתי וכו'. וצריך להבין
מה כוונת דרשת הז"ל זו, דלכאורה מה
השייכות והקשר בין 'עם לבן גרתי' לענין
שמירתו על התרי"ג מצות, וביאר זקני
דאף אמנם שהיה מציאות של 'עם לבן
גרתי' ובחינוניות היה נראה כמתעסק
עמו בעניני גשמייות, אמנם באמת
'ותרי"ג מצות שמרתי', שהיו כל עסקיו
הגשמיים בפנימיותם דברים רוחניים.

ובזה מבואר כוונת המדרש יתן לך
ויחזור ויתן לך אלקותא, כי
היתה ברכת יצחק ליעקב שיתברך
בברכה כפולה, כי שפע הגשמייות יהיה
מלוכש עם אור אלוקי ושפע רוחני,
והיינו שירגיש בתוך הברכה הגשמית
את האלקות שבה, ועי"ז יהיו כל עניניו
הגשמיים ג"כ רוחניים.

ומבאר זקני לפי זה שינוי הלשונות
בין דברי יצחק לעשו וצודה
לי צידה ועשה לי מטעמים וגו' בעבור
תברך נפשי (שם כו ג-ד), ואילו רבקה
אמרה אל יעקב הנה שמעתי את אביך
מדבר אל עשו אחיך לאמר: הביאה
לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה
ואברככה לפני ה' וגו' (שם פסוקים ו-ז),
דכוונת רבקה כששינתה ואמרה

והיינו שהאדון נתפלא על יוסף הצדיק במה שאין הברכה שורה עמו גם בחו"ל מכוח מה שממשיך יוסף על עצמו קדושת ארץ ישראל גם בארץ העמים, ורק הצלחה יש לו, ודימה בעצמו שהכוונה בכך הוא בוודאי משום שיוסף הוא רק משרת בביתו ואינו אדון ולכן אין מספיק בכך שתשרה הברכה עליו במצרים, ולאחר שמינהו אדון לביתו תיכף שרתה הברכה בבית המצרי בזכות יוסף.

ולפי דבריו הק' יש להוסיף גם ביאור בפרשתן, שמצינו שאמר לבן ליעקב אבינו 'נחשתי ויברכני ה' בגללך', ועוד בהמשך הכתובים (בראשית ל ל) 'כי מעט אשר היה לך לפני ויפרוץ לרוב ויברך ה' אותך לרגלי', והיינו שיעקב אבינו זכה לברכת ה' גם בבית לבן הארמי, והוא ענין המשכת הברכה גם במקומות השפלים בזכות הצדיק.

והנה יעקב אבינו זכה לקדושת ארץ ישראל שלא במקומה ענין 'נחלה בלי מצרים', וכמו שברכו ה' (שם כה יד) 'פרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה ונברכו בכך כל משפחות האדמה ובורעך', היינו שזוכה להמשיך קדושה גם שלא במקומה בחוץ לארץ, ועי"ז יזכה להמשיך השפעות גם שלא במקומה.

מתוך רעוא דרעוין שב"ק פר' ויצא תשפ"ג

ויאמר אליו לבן וגו' נחשתי ויברכני ה' בגללך (בראשית ל כז).

הנה ידוע משמו של הרה"ק היהודי הקדוש מפרשיספחא זי"ע שיש ב' בחינות, 'הצלחה' שזה בדרך הטבע, ו'ברכה' שזה שלא כדרך הטבע, והצלחה שייך שיהיה רק בחו"ל, וברכה שייך שיהיה רק בארץ ישראל, וכלשון הכתוב (תהלים קכח, ה) 'וברכך ה' מציון'.

ומחותנו הרה"ק רבי דוד'ל מלעלוב זי"ע הוסיף על דבריו ואמר שגם בחו"ל יכול האדם לזכות לברכה על ידי מה שמביא על עצמו קדושת ארץ ישראל.

ובנו הרה"ק רבי משה מלעלוב זי"ע (חתן היהודי הקדוש) פירש על פי דבריו את הפסוקים בפרשת וישב (למ, א-ב-ג-ד-ה) 'ויוסף הורד מצרימה ויקנהו פומיפר סרים פרעה שר הטבחים איש מצרי מיד הישמעאלים אשר הורידהו שמה, ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדניו המצרי, וירא אדניו כי ה' אתו וכל אשר הוא עשה ה' מצליח בידו, וימצא יוסף חן בעיניו וישרת אתו ויפקדהו על ביתו וכל יש לו נתן בידו, ויהי מאז הפקיד אתו בביתו ועל כל אשר יש לו ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף ויהי ברכת ה' בכל אשר יש לו בבית ובשדה'.

יומא דהילולא קדישא

כ"ק מרן אדמו"ר מוהר"ד לוי יצחק הלוי מבאסטאן זי"ע

הנה זקני זי"ע הגיע להתגורר בבוסטון כמה שנים לאחר הסתלקות אביו זי"ע, וכדי להבין באיזה מצב היתה העיר מצויה, הנה ש"ב האדמו"ר מבאסטאן בית שמש זצ"ל סיפר לי שבבוא אבי זקני זי"ע להתגורר בבאסטאן היו על אותו הרחוב שבו גר שמונה בתי כנסיות, ולאחר שחזר זקני זי"ע לבוסטון קודם יום הקדוש, אזי בכל נדרי לא היה מגן בבית הכנסת, וחיכו הרבה זמן עד שנכנס איזה יהודי פשוט שהשלים לעשרה מתפללים, ובאמירת שיר היחוד כבר נסתלק ולא היה נוכח בביהכ"ג, וזקני זי"ע אמר אז שבוודאי היה זה אליהו הנביא שבא להשלים להם למנין.

ועם כל זה החליט הוא לבנות קהילה בבוסטון, ועמל עליה בעשר אצבעותיו במסירות נפש, עד שזכה שתתקיים בו 'הזורעים בדמעה ברנה יקצורו', וזכה לראות בתקומת הקהילה

בהתאסף ראשי עם קהילות באסטאן כאן בארץ ישראל לרגל יומא דהילולא קדישא של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע, הנה רוב האנשים המסובים כאן שהסתופפו בצל קודשו בוודאי זוכרים איך אהבם זקני זי"ע כאהבת אב לבן.

וחשבתי לתת רמז לכך במשנה שמזכירין בסיום משניות (עוקצין ג יב) 'אמר רבי שמעון בן חלפתא, לא מצא הקדוש ב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום', וידוע ביאור זקני זי"ע על 'ברכה' שהוא מלשון בריכה, ובתיבה זו האותיות מכפילות זו את זו, דהיינו ב' כ' ר', ואפשר שנתכוין התנא לומר איך יזכו להמשכת ההשפעה לדורות עולם, והיינו איך יזכו לכלי שיהא מחזיק ברכ"ה, על זה אמר 'אלא השלום', שבזמן שיושבים ביחד יוצאי חלציו של בעל ההילולא בלא שום פירוד, בזה יש כוח וזכות להמשיך השפעה מיוחדת.

תחילה לגרים, והיה מגייר אנשים להכניסם תחת כנפי השכינה.

ובזמן שסיפר זקני זי"ע על איזה יהודי שנכנס אליו לאחר שנים רבות

שהיה בשבת בצל זקני בכוסטון, ואמר לו שמה שלא התחתן עם גויה היה הכל רק בזכות זקני זי"ע, והיינו שלאחר ששבת אצל זקני לא היה ניכר כלל שפעלו עליו ברוחניות וכדומה, אלא שלאחר שנים התברר איך עשו דיבוריו רושם על אותו יהודי.

ויעזור השי"ת שזכותו תגן על כולנו, ושנוכח לגאולה השלימה בבנין ביהמ"ק בכיאת גוא"צ בב"א.

באופן נפלא, עד שאנו מונים כהיום שבעה בתי מדרשות של קהילת באסטאן ברחבי העולם, וכל זה בזכותו הטהור.

והוא לימוד גדול בשבילנו, שלפעמים האדם עמל על איזה דבר, ונדמה לו שאין שום פועל יוצא מעבודתו, והוא בא לכלל יאוש ח"ו על עמלתו שהיתה לריק, והוא אינו יודע שלבסוף עוד יבוא לראות איך פעלו מעשיו שורש, וכמו שהזכיר דודי ב"ק אדמו"ר שליט"א בשם זקני זי"ע שכל הגרים שמתגיירים היום הם בזכותו של אברהם אבינו ע"ה שהיה

סעודת הילולא המרכזית בראשות מרנן האדמורי"ם שליט"א בביהמ"ד זרע לוי - ליל ח"י כסלו תשפ"ג

ומפרש רש"י, ופירשו רבותינו ז"ל שהוא שרו של עשו, ובפרשתן (לו טו) אצל יוסף נאמר 'וימצאהו איש והנה תועה בשדה', ושם מפרש רש"י, זה גבריא'ל, שנאמר (דניאל ט כא) 'והאיש גבריא'ל', ומאי שנא כאן שהוא מלאך טוב.

וביארנו שאצל יוסף תיכף שאלו האיש 'לאמר מה תבקש', וחיפש איך

ב"ה שזכינו אשר מקום קדוש זה מיסודו של ב"ק מרן אאזמו"ר זי"ע, הוא בית לה' לאברכים ובע"ב חשובים הקובעים בו מקום לתורה ולתפילה, וכל זה בא מכוח זכותו הטהור.

הנה ידוע מאמר העולם על הפסוק בפרשת וישלח (לעיל לב, כה) 'ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו',

וזה ידוע איך שהתעסק זקני זי"ע עם בעלי תשובה, והנכם חושבים שהתעסקות זו באה לו בניקל, אינכם מעלים על דעתכם כמה סבלנות ואורך רוח היה צריך שיהא לו כדי להביא את אותם אנשים לידי מעט יהדות, וכאותו שהעיד שעד שהגיע אל זקני כלל לא ידע שאסור להתחתן עם גוים, ועוד כהנה וכהנה שאלות פשוטות אשר ידוע לכל תינוק של בית רבן, והוא זי"ע התחיל עם כאלו אנשים מא"ב, מעט מעט עד שלימודם דעת ותבונה והלכות בסיסיות הנוגעות לבית יהודי.

ואתמול בסעודת מלוה דמלכא סיפרתי על ילד בבאסמאן שבא מבית שהיו בקושי שומרים תורה ומצוות, ולמד בבית ספר דתי (שכתי הספר של הציבור הממלכתי דתי כאן בא"י היו נחשבים כחרדים לעומתם), ונתקרב מאוד אל זקני זי"ע, ודרכו היה להתפלל בכל יום תפילת שחרית בבית מדרשו של זקני זי"ע, ואח"כ היה עולה לביתו של זקני, וזקני ע"ה היתה מכינה לו פת שחרית לאכול קודם הליכתו לבית הספר, וזקני היה עולה להכין קפה והיה מדבר עמו על ענינים שונים.

והנהלת בית הספר לא ראו מנהג זה בעין יפה, וחששו שמא

יוכל לעזור לו, ומזה הבין יוסף שהאיש הוא מלאך גבריאל שהוא טוב, אבל כאן אצל יעקב אבינו הוא להיפך, שיעקב רצה שהמלאך יברכו, וענה לו המלאך 'ויאמר שלחני כי עלה השחר' (לכ כז), והיינו שבמקום לעזור ליעקב בברכה, פנה לעניניו וכפירש"י שם, וצריך אני לומר שירה ביום, ואף עם צריך להתפלל עדיין יש לעזור קודם לתחנוני איש ישראל, ומזה הסיק יעקב שה'איש' הוא שרו של עשו.

ובאמת נראה שיש להמליץ כן על זקני זי"ע, שהרי בשנים ההם הקים את קהילתו בעיר בוסטון שהיתה מדבר שממה ככל הנוגע לרוחניות, ותדיר היה ממליץ לשומעי לקחו לשלוח את ילדיהם ללמוד בערים אחרות שיוכלו להשתלם כדבעי במדרגות התורה והיראה, וכן את בניו שלו עצמו, אבי זי"ע ואחיו עמו נסעו כבר בגיל תשעה שנים לניו יורק ללמוד בתלמוד תורה, מה שלא היה בנמצא בבוסטון, ועל אף כל הקשיים האלו אור חלציו והלך להתגורר במקום כזה, ממש בבחינת מלאך גבריאל שמוצא את חברו ותיכף שואלו כאב רחום: 'מה תבקש', כמו כן הרגיש הוא שיש בבוסטון כאלו הצריכים לו, ולמען רוחניותם של אותם אנשים ויתר הוא על סביבה המתאמת לו.

וילד זה נתגדל והלך ללמוד בבחורות
בישיבת לייקווד, וזכה להקים בית
נאמן בישראל, דורות נאמנים לה'
ולתורתו, וסיפור זה הוא רק אחד מני
אלף כאלו, וכל אלו משפחות של יראי
ה' חייבים את רוחניותם אל זקני זי"ע.

ובל זה בוכות מסירות נפשו לדור
במקום כזה שאפילו בתי
מדרשות לא היו שם, ואני זוכר שזקני
זי"ע היה בא לבורו פארק לקנות ספרים
לביתו, והיה חובב ספרים גדול, וכמעט
שלא היה בנמצא ספר שלא היה לו
באוצר הספרים שלו, והסיבה לכך
היתה משום שכהיום בביתר אם צריך
אדם לספר כל שהוא, אזי הוא נכנס
לבית מדרש ומוצאו, ואם לא בבית
מדרש זה אז בבית מדרש אחר, אבל
בבוסטון בימים ההם אם לא היו לו
את הספרים הנצרכים אצלו בביתו,
שוב לא היה לו היכן למוצאם.

ובוחות הנפש האלו שהכנים זקני זי"ע
במקום מגוריו, כמה שזרע
בדמעה, היום נראים תוצאות הפירות
בבית מדרש זה בחינת ברנה יקצורו.

יעזור השי"ת שזכותו תגן עלינו
לישועת הכלל והפרט עדי
נזכה לביאת גוא"צ בב"א.

ישפיע האדמו"ר מבאסטאן עליו
ברוחניות, ואסרו עליו לילך שוב לביתו
של זקני, והוסיפו במענה שהרי 'שונא
מתנות יחיה', ואיך מותר לו לקבל בכל
יום מתנות מאת האדמו"ר, וכששב אל
זקני וסיפר לו דברים כהווייתן, ענה לו
זקני שכלל אינו נחשב כאילו נותן לו
מתנות, אדרבה להיפך הוא נותן לו
קורת רוח, משום שאין לו עם מי
לשוחח, ובזכותו אין הוא יושב לבדו.

ואותו הילד בראותו את תהלוכותיו
של זקני, השתוקק מאוד לגדול
כך, ופעם קרה שהנהלת בית הספר
הקרינו סרט לפני הילדים, ואותו הילד
חשב שבוודאי לא היה האדמו"ר הולך
לראות סרט, ולכן החליט שגם הוא
לא ילך ביחד עם כל הילדים לראות
את הסרט, והנהלת בית הספר איימו
עליו שאם לא ישתתף בסרט, אזי
יענש ויצטרך לכתוב מאמר ארוך בן
עשרה דפים על אחד מנשיאי ארה"ב.

ועדיין היה הוא מוחלט בדעתו שאינו
הולך לראות את הסרט, והלך
לזקני זי"ע וסיפר לו את הקורות עמו,
ובראות זקני את מסירות נפשו של
הילד באומץ ובגבורה, ישב עמו ועזר
לו בכתיבת המאמר.

מעמד לחיים בבית מדרשינו עם סיום ששה סדרי משנה
ליל ח"י כסלו תשפ"ג

שב"ק פר' תולדות תשפ"ד

קידושא רבא בצפרא דשבתא

באותה שעה כ'מלאך' הנקרא 'עומד', ולא יחשוב הרב כי בזה יתמעט חכמתו.

הנה בשבוע הבעל"ט (יום שלישי ח' כסלו) יחול יומא דהילולא קדישא של זקני כ"ק אדמו"ר הזקן זי"ע, וכבר דיברתי בשבוע הזה לחבורת הבחורים שנתאספו יחד לקראת ההילולא, שדברים אלו מתאימים ביותר לזקני אדמו"ר הזקן זי"ע, שהגם שהוא לכשעצמו היה ברום המעלות, בכל זאת כשנסע לאמריקה לעיר באסטאן השפיע תורה וחסידות לאנשי העיר דשם, בבחינה של מלאך שהוא עומד, שצמצם את גודל מדרגתו כדי שיוכל להשפיע עליהם.

ונראה לומר עוד רמז כמה שדרשו חז"ל אם הרב דומה למלאך ה' יבקשו תורה מפיו ואם לאו אל יבקשו תורה מפיו, על פי מה שמפרש רש"י בתחילת פרשת וירא על הפסוק (בראשית יח ב) 'והנה שלשה אנשים',

כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיחה כי מלאך ה' צבאות הוא (מלאכי ב ז, הפטרת פ' תולדות).

בגמרא (מו"ק יז.) דרשינן מפסוק זה, אם דומה הרב למלאך ה' יבקשו תורה מפיו ואם לאו אל יבקשו תורה מפיו. זקני הרה"ק בעל ההפלאה זי"ע ביאר מאמר זה, (ספר המקנה בהקדמה מג) שהא דרימה אותו למלאך, ענינו, דכתיב (זכרי' ג י) 'ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה', כי האדם נקרא 'מהלך', על ידי עסקו בתורה הוא מתעלה בכל יום ממדרגה למדרגה. והמלאכים נקראים 'עומדים', שעומדים במדרגה אחת כשעה שנבראו. וכוונת הגמרא שהרב בשעה שמלמד לתלמידיו ישים כל מגמת פניו להעלות את תלמידיו ולהסבירם בפנים יפות, ולא יחשוב באותה שעה תועלת עליות עצמו, כי חשבו עליות עצמו הוא מניעת עליות תלמידיו, וצריך להיות

אליו כמו בן יחיד, וכל תפקידו כרב הוא שליחות נפרדת לכל תלמיד ותלמיד, או תורה יבקשו מפיהו.

ויש להתאים דברים אלו ליומא דהילולא קדישא של כ"ק זקני האדמו"ר הזקן, שזקני כשהגיע לאמריקה להשפיע בתור רבי, היה הכל שליחות אחד, וזו היתה השליחות של מורו ורבו הרה"ק רבי דוד'ל בידרמן מלעלוב ירושלים זי"ע, שציוה עליו לנסוע לאמריקה ולהשפיע בה כרבי, וכל מה שהוא עשה באמריקה היתה מתוקף שליחות זו. ובענין זה הוא היה בבחינת 'אם הרב דומה למלאך ה' יבקשו תורה מפיו'.

ושמעתי השבוע בשם הדרשן הרב חיים זאיד שליט"א שסיפר, שלפני חצי שנה נסע אברך מבני ברק בכביש בדרך לירושלים, ולפתע ראה רכב עם איתות חירום בצד הדרך, הוא עצר בשבילם, והם משתפים אותו שהם תקועים פה בלי דלק מעל חצי שעה והוא הרכב ראשון שעוצר להם. אמר האברך, אני יביא לכם דלק, יש תחנה כמה דקות מפה, אל תדאגו. הם החליפו מספרי טלפון והוא יצא לדרך. אחרי כמה דקות הוא חזר עם כד של דלק. כשהנהג התקוע שאל

שאחד הגיע לבשר את שרה, ואחד להפוך את סדום, ואחד לרפאות את אברהם, שאין מלאך אחד עושה שתי שליחות (בראשית רבה נ ב).

ובזה יתפרש, אם הרב דומה למלאך ה', שמשפיע על תלמידיו כמו בן יחיד, וכמו שמסופר על עשיר אחד שהגיע לאיזה ראש ישיבה לבקש חתן בשביל בתו, ושאל מהראש ישיבה אודות אחד מהבחורים בישיבה, ענה לו ראש הישיבה, שבחור זה הוא הבן היחיד שלי, אח"כ שאל אודות בחור אחר, והראש ישיבה ענה לו שבחור זה הוא הבן יחיד שלי, וכך שאל על כמה וכמה בחורים, ועל כל בחור ענה לו הראש ישיבה אותה התשובה, שבחור זה הוא הבן יחיד שלי, תמה העשיר, איך יכול להיות שעל כל בחור בישיבה אומר ראש ישיבה שהוא בנו יחידו, אמר לו ראש הישיבה, 'אצלי כל בחור בישיבה נחשב כמו בן יחיד'.

ולפי זה יש לומר שזה מה שדרשו חז"ל 'אם הרב דומה למלאך ה' יבקשו תורה מפיו', דהיינו אם הרב הוא בבחינת מלאך, דהיינו שהתייחסות לתלמידיו הוא באופן שזה שליחות אחד, שכל תלמיד ותלמיד הוא מתייחס

אותו כמה הוא צריך לשלם. ענה לו אברך אני לא לוקח כסף בשום פנים ואופן, זו מצווה ואני לא מתכוון למכור את המצווה שלי.

הנהג שהיה חילוני אחותו תדהמה, והוא סיפר לו כי בכל משך חייו הוא אף פעם לא פגש חרדי. אתה החרדי הראשון שאני פוגש. תמיד שמעתי עליכם כל מיני דברים נוראיים, ואולם אני רואה שהכל שקר, והוא היה מתפלא על החסד הגדול שעשה איתו. כששאל האברך איפה הוא גר ענה לו הנהג שהוא גר בקיבוץ בארי, בדרום, ליד רצועת עזה. הם נפרדו לשלום והאברך איחל לו נסיעה טובה ושלא יתקע עוד אף פעם.

למחרת התקשר אליו האברך, לברר אם הוא הגיע לבית ושהכל בסדר, והנהג עוד פעם הודה לו על כל העזרה. וכך התחיל קשר ביניהם, כשהאברך מתקשר אליו כל כמה שבועות ומספר לו סיפור קצרצר לשבת, שיוכל לספר לבן שלו.

אחרי כחצי שנה, הוא הזמין אותו לבוא לשבות אצלו בשבת בבני ברק, לראות איך נראית סעודת שבת קודש בבני ברק, חבירו החילוני היסס, ובסוף הסכים להגיע אצלו בשבת.

אחרי שראה שהוא באמת רצה להגיע אליו לשבת, הלך לרב שלו, וסיפר לו על כל הענין שיש לו קשר עם משפחה חילונית שרוצה להתארח אצלו בשבת, ואמר לו שהוא קצת מסתבך עם זה, עוד מעט ראש השנה וזה יומיים רצוף עם תפילות ומתח רוחני גבוה, לא שייך. אח"כ יום כיפור, גם כן לא שייך, הם רוצים לחוות שבת, לא צום ותפילות ארוכות. אח"כ סוכות, גם כן לא שייך, אנחנו אוכלים ויושנים בסוכה.

אמר לו הרב, שנראה לו ששמחת תורה יכול להיות הזמן הכי מתאים, יורקו עליהם סוכריות, ירקדו וישמחו עם התורה. אמר לו האברך שבשמחת תורה הוא לא יכול. אבא שלי גר בשדרות ואנחנו עושים תורנות בין האחים כדי להיות איתו. בשמחת תורה זה התור שלי להיות אצלו ואנחנו מתכננים לנסוע אליו כל המשפחה. אמר לו הרב, תזמין את אביך שיוגיע אליכם לבני ברק לחג וככה המשפחה מהדרום תוכל לראות מה זה כיבוד הורים.

ואבן כך עשה, הזמין אותם לביתו בשמחת תורה, והסוף ידוע. הסבא, שגר מול תחנת המשטרה בשדרות, ניצל יחד עם בנו ונכדיו

שהיו אמורים להיות איתו בחג. ביחד עם המשפחה מבארי.

על סיפור זה יש לומר שהוא בבחינת 'אם הרב דומה למלאך ה' יבקשו תורה מפיו/ לפי פירוש של בעל הפלאה דלעיל, שענין המלאך מורה על בחינת עומד, והרב שמצמצם עצמו להיות מבחינת עומד, עי"כ הוא יכול להשפיע.

אכן כי בסיפור זה אנו גם רואים, שע"י שהאברך עמד ועצר בדרך לעזור ליהודי הלז, בסוף הוא זכה להשפיע עליו, וגם להצילו מחיים למות. יעזור השי"ת שזכותו של זקני האדמו"ר הזקן יגן עלינו וכל כלל ישראל, עדי נזכה לביאת גוא"צ בב"א.

דעזא דרעזין

ואלה תולדת יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק (בראשית כה יט).

ב"ק אאזמו"ר זי"ע מודקדק על כפל הלשון 'יצחק בן אברהם', וחזר לומר שוב 'אברהם הוליד את יצחק', ומבאר על פי מה שכתב בנועם אלימלך (ליקוטי שושנה ד"ה הפך ים ליבשה) הגמרא (חולין ז:.) דרבי פנחס בן יאיר הוה קאזיל לפדיון שבויים, פגע ביה בנהר גינאי, אמר ליה גינאי חלוק לי מימך ואעבור בך, אמר ליה אתה הולך לעשות רצון קונך ואני הולך לעשות רצון קוני, אתה ספק עושה ספק אי אתה עושה אני ודאי עושה, אמר ליה אם אי אתה חולק גזורני

עליך שלא יעברו בך מים לעולם, חלק ליה, הוה ההוא גברא דהוה דארי חיטי לפיסחא, אמר ליה חלוק ליה נמי להאי דבמצוה עסיק, חלק ליה, הוה ההוא מייעא דלווה בהדייהו, אמר ליה חלוק ליה נמי להאי דלא לימא כך עושים לבני לוייה, חלק ליה, אמר רב יוסף כמה נפיש גברא ממששה ושתין רבוון, דאילו התם חד זימנא והכא תלתא זימנין, ודלמא הכא נמו חדא זימנא, אלא כמשה ושתין רבוון. והקשה הרה"ק הרבני ר' אלימלך זי"ע, מהיכן מוכח דנפיש גברא ממששה, ודילמא משום דלא היה צריך משה רבינו ע"ה לקרוע היים אלא חדא זימנא. ומבאר דהענין הוא

יכול כל אחד לקלוט אותו פירוש
לאחר שכבר נתגלה.

ועל פי דברים אלו מפרש זקני ז"ל
שזה גם הביאור בכפל הלשון
כאן, כי באברהם אבינו מצינו שכרי
לזכות בכנים היה צריך לב' דברים,
שינוי מקום שנצטוו 'לך לך' (ר"ה מז:),
ושינוי השם מאברם לאברהם (בראשית
רבה מד י). אמנם ביצחק לא מצינו
שהוצרך לזה, על אף שהיה ג"כ עקר
כדברי חז"ל (יבמות סד.), והטעם שזכה
יצחק בתולדות גם בלעדיתם, לפי
שאברהם אבינו המשיך כבר כוח
ההולדה לעולם.

והיינו דכתיב 'ואלה תולדת יצחק בן
אברהם', וטרם שפירט הכתוב
את תולדותיו, יישב לך שלא תיקשי
מה טעם שלא הוצרך כאברהם אבינו
לשינוי שם ומקום, לפי שאברהם הוליד
את יצחק, רצ"ל היות שאברהם אבינו
כבר הוליד תולדות, וכבר המשיך כוח
ההשפעה לעולם.

בנועם אלימלך בפרשתו מבאר
הפסוק (בראשית כו א) 'ויהי
רעב בארץ מלכד הרעב הראשון', גם
על דרך זה. ומדקדק דלכאורה מה
בא הכתוב להשמיענו בזה באומרו
'מלכד הרעב הראשון'. ומבאר דהנה

דאבות סימן לבנים, והפירוש הוא כך,
שכל דבר ודבר בתחילתו לפעול איזה
נס הוא קשה מאד, אבל כיון שכבר
נעשה פעם אחת, כבר יכולים הצדיקים
שיהיו אח"כ לעשות כזאת אפילו כמה
פעמים, כיון שנפתח השער, והפירוש
בגמרא הוא כך כמה נפיש גברא,
כלומר מהיכן בא לו זה שהיה יכול
לפעול דבר גדול כזה, ומפרש, ממושה
ושתין רבבן, שהם פתחו השער והיה
זה יכול לפעול, דאילו התם חדא
זימנא, פירוש אף שלא היה התם כי
אם חדא זימנא, היה רכי פנחס יכול
לפעול הכא תלתא זימנא.

ב"ק אאזמו"ר זי"ע מוסיף לבאר ענין
זה, על פי הסיפור הידוע מהבית
יוסף, שפעם אחת נתייגע לחדש פירוש
בדברי הרמב"ם אשר לא נגלה אף
פעם לשום חכם, ואחר שהוא טרח
בזה רבות ברוב יגיעה עצומה, בא
צורבא מרבנן צעיר לימים ופירש אותו
הפירוש בניקל, והצטער הבית יוסף
על כך מאוד, שהוא עמל ונתייגע בזה
זמן רב, והצורבא מרבנן נתגלה לו זה
הפירוש בקלות ומיד. ואמר לו המלאך
'המגיד' כי אין לו מה להצטער, כי
לאחר שהוא זכה להוציא אותו הפירוש
לאור בבחינת 'יגעת מצאת', אח"כ

הראשון, כדי לתת מעם לזה שלא היה צריך יצחק לירד מצרים.

הנה בשבוע הבעל"ט (יום שלישי ח' כסלו) יחול האי יומא דהילולא קדישא של כ"ק זקני אדמו"ר הזקן זי"ע, ודברים אלו שאמרנו מתאימים מאוד לשבת זו שהוא שבת לפני ההילולא, כי כ"ק זקני ז"ל פתח לנו שביל ע"י הפעולות הנשגבות שלו בעבודת הקודש, וכיון שנפתח שער זו כבר יוכלו הדורות שלאחריו ג"כ להמשיך את דרכו בקודש, בבחינת צאי לך בעקבי הצאן, להמשיך ולהשפיע בדרך שהוא סלל בשבילנו.

בהמשך הפרשה נאמר (בראשית כו יח) 'וישב יצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו ויסתמום פלשתים אחרי מות אברהם ויקרא להן שמות כשמות אשר קרא להן אביו, ויש לומר שפסוק זו מרמוז, למה שידוע שכ"ק האדמו"ר הזקן ייסד את קהילתו בעיר בוסטון, ובמשך השנים עזבו היהודים איזור ההוא, עד שלבסוף עבר זקני לשכונת וויליאמסבורג שבניו יורק, ואחר ההסתלקות היו יהודים מבוסטון שהיו קשורים לאדמו"ר הזקן, שביקשו מבנו כ"ק אאזמו"ר זי"ע, שיחזור וימשיך

אצל אברהם נאמר (שם יב י) 'וידי רעב בארץ וירד אברם מצרימה, ולכאורה הלא הרעב שהיה אז בארץ היה אחד מעשרה נסיונות, ולמה הלך משם מפני הרעב והיה לו להתעכב שם בימי הרעב לעמוד בנסיונו.

אך הענין הוא, דהנה כשיש רשעים בדור שהם מעכבים ההשפעות, אזי הצדיק הרוצה להשפיע לעולם צריך לירד ממדרגתו עד סוף מדרגתו תחתונה על דרך שאמר הכתוב (תהלים קל א) 'מומעמים קראתיך, ולכן בימי אברהם שהיה דורו רשעים והיה צריך לירד ממדרגתו לגמרי, לכן הוכרח לירד מצרימה ששם הוא מקום עב ומגושם ביותר כדי שיטה עצמו גם הוא ממדרגתו העליונה, שיהא יוכל להשפיע ע"י תפילתו, תפילה לעני וכו', דהמתפלל צריך להיות כעני עומד על הפתח, אבל יצחק הנם שהיה דורו רשעים לא היה צריך לירד מצרימה כדי לגשם עצמו, דהנה ידוע דאותו דבר אשר כבר תיקן איזה צדיק בתפילתו, אזי אח"כ אם יארע לצדיק שיהיה אחריו ג"כ אותו הדבר, בקל הוא לו לפעול הדבר הזה מחמת שכבר תיקן הצדיק הקודם לו, ולטעם הזה אמר הכתוב 'מלכד הרעב

ואביו חפרו בארות, הנכד כבר אינו זקוק לחפור בארות. נהנה השפת אמת מתשובתו, ואמר שלום עליכם אלעסקער רב.

הנה השי"ת אמר ליצחק כשהביא עליו הניסיון של 'יהי רעב בארץ', 'אל תרד מצרימה שכן בארץ אשר אמר אליך. גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך וגו' עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור משמרתו מצותי חוקותי ותורת' (בראשית כו א-ג,ה).

הבעל המורים כתב שיש בפסוק 'עקב אשר שמע וגו'. עשרה תיבות כנגד עשרת הדברות שבהם יש עק"ב תיבות, וכנגדם נתנסה עשרה נסיונות וקיים עולם שנברא בעשרה מאמרות.

ולענינינו יש לומר שעקב אשר שמע זקני כ"ק האדמו"ר הזקן בקולו, ובכוח שהוא עמד בנסיונותיו בחוץ לארץ, שם באמריקה בכוסטון, אנחנו כבר אינם צריכים לעבור את הנסיונות של חוץ לארץ, ויש לנו יכולת להמשיך את דרכך שהנחיל לנו כאן בארץ ישראל, רבבחינת 'גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך'

את מסורת אבותיו בעיר כוסטון, אבל כמו שידוע על אף ההפצרות, כשזקני חזר לשם היתה לו שם בקושי מגין יהודים, ועלה לו הרבה עמל וויגיעה עד שהצליח לבסס הקהילה שם. ואצל זקני היתה הבחינה, שכל הבארות שחפר אביו האדמו"ר הזקן במשך שנים, סתמום פלשתים, עד שלבסוף הוא היה צריך בעצמו לחפור בארות אלו מחדש.

וכבר הזכרתי פעם, מה ששמעתי מהרב יצחק רוקח ז"ל, אביו של האדמו"ר ממכונבוקא שליט"א, שהיה מבאי בית מדרשו של כ"ק אאזמו"ר זי"ע בהר נוף, והוא סיפר לי פעם שהרב מאלעסק זצ"ל שהיה נכד של השר שלום מבעלזא, נכנס פעם אצל השפת אמת, ואמר לגבאי שהוא נכד של האדמו"ר מבעלזא, והגבאי אמר לשפת אמת 'אז ער איז א אייניקל פון דער בעלזא רב' (שהוא נכד של האדמו"ר מבעלזא), אמר השפת אמת 'הסנה איננו אוכל' (שמות ג ב) בכווננו שהסנה 'א אייניקל', ענה לו הרב מאלעסק, שאנו מוצאים שאברהם חפר בארות, אנו גם מוצאים שיצחק חפר בארות, אצל יעקב איננו מוצאים שחפר בארות, אלא כנראה אם זקיני

מברכת יעקב. וכשמוע יצחק את דברי עשו, ראה רשעתו שנמשך אחר סטרא אחרא. אמר 'ועל חרבך תחיה' (שם פסוק מ), פירוש כשיבא עליך מכת חרב והרג ואבדן אז תחיה, דהיינו שתעלה על ידי זה שיבא קידוש השם. וגם אמר לו 'והיה כאשר תריד' (שם), דידוע מאמר חכמינו ז"ל (בראשית רבה מב) והיה לשון שמחה, ורש"י ז"ל פירש תריד לשון צער. וזה והיה, פירוש שיהיה שמחה כאשר תריד, כשיהיה לך צער יגון ואנחה אז ישמחו כל העולמות כנאמר (משלי יא י) 'באבוד רשעים רנה'.

יעזור השי"ת שיהיה לכל שונאי ישראל מפלה, ויקיים בהם 'וכל קרני רשעים אגדע', שיכלה השי"ת שעיר וחוטנו, ואנו נעלה לציון מושיעים בביאת גוא"צ בב"א.

זקני הקדושת לוי כתב, לבאר מה שנאמר 'הברכה אחת היא לך אבי' (שם כו לח), דיש חיות וברכה מהקדושה, וזה לעומת זה עשה אלוקים דיש גם כן חיות מהקליפות. וידוע מה שכתב האר"י ז"ל דהקדושה נקראת אחת, שדבק באחדות הבורא ברוך הוא, וכן אמרו חכמינו ז"ל בכמה מקומות. והנה יצחק בירך את יעקב מסטרא דקדושה. וזה שאמר עשו 'הברכה אחת היא לך אבי', 'אחת' דייקא, שמרומז על הקדושה, פירוש וכי מסטרא דקדושה לבד אתה יכול לברך, ברכני גם אני אבי, מסטרא דקליפה. ובוה סתר דברי אביו שאמר 'הן גביר שמתיו לך' (שם פסוק לו), דהא ברכתו דיעקב מסטרא דקדושה, וכשיברך אותו מסטרא אחרא לא יהיה עליו גביר, כיון שברכה שלו יהיה מסטרא ההיפך

שיחות קודש

חבורת הכנה לבחורי החבורות
לקראת ימי ההילולא קדישא של כ"ק מרנן רבוה"ק זי"ע
החלים בחודש כסלו
ליל שישי פר' תולדות תשפ"ד

אנו מתאספים להכנה לקראת היו"ד קדישא של כ"ק האדמור הזקן זי"ע שחל ביום ח' כסלו, וכן תהא בכך משום הכנה ליו"ד של כ"ק מרן אאזמו"ר זי"ע שחל ביום ח"י כסלו, היות שעד אז לא תהיה עוד הזדמנות להתאסף יחד.

בהפטרה לפרשתן (מלאכי ב ז) 'כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא', ודרשו חז"ל (מו"ק יז.) 'אם דומה הרב למלאך ה' יבקשו תורה מפיו ואם לאו אל יבקשו תורה מפיו', ומסופר שהאחים הקדושים זקני הרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע ואחיו בעל ההפלאה זי"ע החליטו פעם לעצמם שברצונם לנסוע לשבות בצל הרה"ק המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע לראות ולהבחין בגדולתו, וכך היה ששבתו בשבת במעזריטש, אלא שבמשך כל השבת לא הבחינו בפעולות מיוחדות ששבו את תשומת לבם לטובה, ולכן החליטו במוצאי שבת שאין מקום זה ראוי להם ולכן ילכו להיפרד מהמגיד וישובו לביתם.

שני האחים נכנסו אל המגיד והודיעו שהם מתכוונים לחזור לביתם, שאלם המגיד אם כבר שילמו מעות למסיק התנור בביהמ"ד, ענו שלא שילמו לו, אמר להם המגיד שילכו אליו, וכך היה שנכנסו לביהמ"ד ומצאו את המסיק שהיה לא אחר מאשר הרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע, וכשניגשו

אליו שאלם הר"ר זושא שיועילו בטובתם לבאר לו מאמר חז"ל 'אם דומה הרב למלאך ה' יבקשו תורה מפיו', וכי יודעים ומבינים הם בדמות דיוקנו של מלאכים בשביל שיוכלו להבחין ברב אם הוא דומה למלאך, וביאר להם הר"ר זושא שכוונת חז"ל לרמז לנו שרק אם הרב הוא כעין המלאכים שלסובבים אין בו שום הבנה ומושג, אז יבקשו תורה מפיהו ולא יבקשו תורה מאת רב שהם מכירים ומבינים בכל תהלוכותיו, מיד הבינו האחים הקדושים למה כוונתו, והחליטו שיישארו לחסות בצל המגיד הקדוש על אף שלא הבחינו במעלותיו.

והנה זקני זי"ע כבר חלפו ועברו פ"ב שנים מיום הסתלקותו, וכ"ק מרן אאמו"ר זי"ע כבר היה נקרא על שמו הטהור, ורק נכדו דודי האדמו"ר מבית שמש היה נער כבן ח' שנים וזכר מעט את זקני זי"ע, ולכן אין לנו שום השגה בו ולא רק מחמת גדולתו וקדושתו אלא מפני רוב השנים שעברו, ורק נשארה בתו דודתי מרת תאומים תליט"א שהיא כבר מעל לגיל מאה שנים לאוי"ט, והיא עדיין מספרת סיפורים שהיו אצלו, אבל יותר אין אדם בעולם שזוכר מאתו דבר מה.

ומה שעדיין זוכרים מאתו הוא ממה שראינו אצל בנו אאמו"ר זי"ע, שהוא היה חי ונושם בכל רגע את דמותו של אביו זי"ע, והיה אומר תמיד שבכל דבר שעושה בחייו הוא חושב איך היה אביו נוהג בענין זה, וזאת על אף שגם הוא היה רק כבן י"ח שנים בעת הסתלקותו של אביו זי"ע, ובסעודות היאהרציי"ט היה מזכיר מה שכתוב בפירוש תפארת ישראל על המשניות, שהיה לו בן בשם רבי ברוך יצחק, והיה רושם הערות על פירושו של אביו והיה מסמנם בתיבת אב"י – ר"ת א'מר ב'רוך י'צחק, ואמר זקני זי"ע שנתכוון לרמז בכך שכל תורתו וגדולתו הכל בזכות אב"י היינו אביו שגידלו לתורה.

ופעם אמר בשם אביו בעל ההילולא זי"ע לבאר נוסח התפילה 'היחוד והיראה לחי העולמים', שיש ב' סוגי אנשים שאין ביכולתם להיות חסידים אצל רבי, הסוג האחד הוא מי שהוא גבאי ומשמש אצל הרבי, והשני

הוא מי שהוא בן משפחה של הרבי, משום ששני סוגי האנשים ההם רואים את הרבי בכל סדר יומו ובכל תנועותיו ולכן אין הם מרגישים שביכולתם להיות חסידים, אבל מי שאינו שייך לסוג האנשים ההם הוא רואה את הרבי רק בזמנים נעלים ולכן הוא ראוי להיות חסיד, וזה 'היחוד והיראה לחי העולמים', היינו שלהיות ביחוד דהיינו אלו שזוכים לקירבה מיוחדת, ועל אף שהוא במצב של יחוד גם אז הוא ביראה, זה שייך רק אצל בורא העולמים.

וזקני היה ממליץ כן אצל אביו זי"ע, שאף שהיה אביהם של ילדיו והיו קרובים אליו מאוד, בכל זאת הרגישו לידו ביראה גדולה, ולזה כמה ראוי להמליץ על זקני את מאמר חז"ל 'אם דומה הרב למלאך ה' יבקשו תורה מפיו', היינו בזה שאין לנו שמץ של השגה והבנה בגדלותו ורוממותו.

וזקני בעל ההפלאה זי"ע, שהגם שזקני רבי פינחס דוד זי"ע היה נקרא בשם פנחס על שם זקנו רבי פינחס מבראד, אבל מקור השם בא מאת זקנו בעל ההפלאה, פי' הפסוק (זכריה ג ז) 'ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה', ואמרו חז"ל שהצדיק נקרא מהלך שהולך ממעלה למעלה, אבל המלאך עומד במעלתו משעת בריאתו, ואם הרב הוא כמו מלאך שיכול לצמצום את התעלותו למען התעלות תלמידיו אזי יבקשו ממנו תורה, שלפעמים אם הרב הוא גדול בתורה שוב אינו עומד להמתין לתלמידיו שיתעלו עמו ביחד, ולכן צריך שיחזיק בבחינת המלאך העומד וממתין.

ולפי זה אפשר שזה כוונת הכתוב 'ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה', היינו שרק אלו הצדיקים שבעולם הזה היו הם בבחינת עומדים עם התלמידים להדריכם בדרך התורה והיראה, ועי"ז שהם העמידו תלמידים בעולם הזה הם נקראים בשם מהלך גם בעת שכבר יהיה בעולם העליון, וזה שאמר 'ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה', היינו שיהא הרב הולך גם בין המתים שנקראים עומדים.

בדגל מחנה אפרים (יתרו) פירש מאמר חז"ל שאמרו 'אם דומה הרב למלאך ה' יבקשו תורה מפיו' דיש בחינת קטנות ובחינת גדלות, והוא

שאמר אם הרב דומה למלאך, היינו שיש לו בחינת עומד כמו מלאך, אף על פי שזה אי אפשר לעמוד תמיד על מדריגה אחת כי נופל לפעמים אל הקטנות, מכל מקום גם קטנות שלו הוא גדלות גם כן לאדם אחר, רק נגד בחינת גדלות שלו הוא קטנות, ולבחינה זו נקרא עומד, היינו שאינו נופל לשפלות ולקטנות מאוד רק נחשב לקטנות נגד בחינת הגדלות שלו כל אחד לפי בחינתו, אז תורה יבקשו מפיהו, יבקשו דייקא, היינו שמותר לשאול ולבקש ממנו שיאמר תורה, כי אינו צריך לחשוב שמא הוא כעת בבחינת קטנות ואינו יכול כעת לומר תורה, כי בודאי לא נפל לבחינת קטנות כזה שלזה הוא בחינת עומד, רק הקטנות הוא לפי בחינה ומדריגה שלו.

זקני זי"ע הרי נלב"ע לפני פ"ב שנים, וזה שיש חבורה של בחורים חסידי באסטאן שיושבים בשבת אחים ודבקים במשנתו הטהורה, נמצא שיש לו לזקני זי"ע עלייה גם עתה לאחר שנים רבים כל כך, ונעשה א"כ הולך גם בעולם העליון, ויש לו משום כך הכרת הטוב לאלו השייכים לנשמתו והוא משפיע עליהם כל טוב, ויש בזה חיזוק גם לאלו שיש להם לפעמים ירידה ח"ו ברוחניות, והם יכולים להיות סמוכים ובטוחים שזקני הקדוש שהם מקושרים אליו יעמוד לסייע בעדם לחזור ולהתחזק.

וראיתי סיפור שסיפר כ"ק אאזמו"ר זי"ע מאת אביו, שבשנים האחרונות כבר היה חלוש מאוד, ופעם ביום הכיפורים שכב במשך כל היום במיטה באפיסת הכוחות, ולקראת תפילת נעילה יצא מחדרו לביהמ"ד להתפלל בקהל עם, ובמשך התפילה זעק בקול רם ולא האמינו שהוא אותו האדם ששכב כל היום במיטה בחלישות הגוף ועכשיו הוא צועק ורועם כמו איש בריא וחזק, ויש בזה לימוד על אופן התפילה שתהא בכל הכוחות ובקול רם, וכך כ"ק מרן אאזמו"ר זי"ע היה דוחק בי כשהייתי כבר אברך על כך שאתפלל בקול שישמעו אותי, והיה גוער בי, 'למה אין שומעים את קולך בתפילה!'

וכעין שמספרים על הרה"ק מצאנו זי"ע שבאכילת המצה בליל פסח היו רואים שומן נוטף על זקנו מהקרבת פסח שאכל, וכך גם צריכים

שהתפילה תהיה כמו שאוכלים עתה שומן בשר ערב, ובכל התשוקה והחשק, ועבודה זו דורשת זמן להגיע אליה והאדם צריך לעבוד על כך בעקביות עד שיבוא למדריגה זו, וזה תלוי בעיקר בכך שיבוא לתפילה בזמן, שאם הוא בא מאוחר אזי אין יכולת בידו להתרומם בתפילה בכל הכוחות. ואם יחליט בעצמו שברצונו להיזבק במעלות זקני זי"ע בעבודת התפילה, שוב בטוח אני שבוודאי יעמוד בעדו לסייעו שיצליח בכך.

ויעזור השי"ת שזכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן, שנזכה כולנו להתעלות בתורה ובעבודה וביראת שמים, להיות עובדי ה' באמת כרצונו הטוב, וישר כוח לרבי שמואל שמעלקא שליט"א שמשקיע כוח בהצלחת החבורות, וכל אחד שמשתתף בחבורות הוא מסייע בעד חברו כענין 'איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק'.

דברי זכרון ליל יומד"ק דב"ק מרן אדמו"ר הזקן זי"ע
בשיעור בין מנחה למעריב בהיכל בית מדרשינו
 יום שני פר' ויצא אור ליום ח' כסלו תשפ"ד

היום חל היו"ד קדישא של זקני כ"ק מרן האדמו"ר הזקן זי"ע, והיה מתגורר בתחילה בעיה"ק ירושלים עד שנתגלגל בדרך לא-דרך לבאסטאן בארה"ב, ואני בטוח שיש לו נחת רוח ממה שאנחנו מתגוררים בארץ ישראל כפי שהיתה שאיפתו הטהורה תמיד לחזור ולהשתקע בארץ ישראל.

בהפטרה של שבת שעברה נאמר (מלאכי ב ז) 'כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא', ודרשו חז"ל (מו"ק יז). 'אם דומה הרב למלאך ה' יבקשו תורה מפיו', וכבר הזכרנו בשבת מדברי זקני בעל ההפלאה זי"ע, שזקני רבי פינחס דוד זי"ע היה נקרא בשם פנחס על שם זקנו רבי פינחס מבראד, אלא שמקור השם הוא

מאת זקנו בעל ההפלאה, שפי' את הכתוב, וביאר שהאדם נקרא הולך כיון שתמיד הולך ממדריגה למדריגה, והמלאך נקרא עומד משום שאינו מתעלה אלא נשאר במקומו, ולזה אמר 'אם דומה הרב למלאך ה', היינו שהוא יכול לצמצם את התעלותו למען התעלות תלמידיו אזי יבקשו ממנו תורה, שלפעמים אם הרב הוא גדול בתורה שוב אינו עומד להמתין לתלמידיו שיתעלו עמו ביחד, ולכן צריך שיחזיק בבחינת המלאך העומד וממתין.

וחשבתי על כך שבאמת זקני האדמו"ר הזקן, הרי כששלחו דודו הרה"ק רבי דוד'ל בידרמן מלעלוב-ירושלים זי"ע לנסוע לארה"ב ענה לו, 'אמריקה איז א טרייפ'נע מדינה' (ארה"ב היא מדינה טרפה), ובכל זאת אזור את חלציו ונסע לארה"ב בציווי זקנו, והוא שהיה נחשב בירושלים מחשובי העם היה זקוק לנסוע למרחקים ולחזק ולאמץ לבבות בארה"ב.

וברצוני לתאר לפניכם מה הכוונה כשאומרים 'יהודי אמריקאי', שידוע שבשנים ההם בארה"ב הניסיון בשמירת שבת היה מר וקשה, וכ"ק **אאזמו"ר זי"ע** סיפר על יהודי חסיד טשערנאביל שנהג לומר בשבת בבוקר את כל ספר התהלים, והיה קם לשם כך לפנות בוקר, ובסוף אמירת התהלים במזמורים האחרונים היה קורא בקול רם בשביל שבנו יוכל לקום ללכת לעבודה, ובזה נבין קצת מה היתה הרוח שנשבה בשנים ההם בארה"ב, ולשם נסע זקני האדמו"ר הזקן, בצמצום הרצונות שלו למען חיזוק יהודים אחרים. ואני בטוח שכשם שבחיים חיותו הוא מסר את נפשו למען יהודי ארה"ב, כמו כן כשהוא כבר בעולם העליון הוא יצמצם את עצמו למענונו אנו בעולם הזה, ובפרט על אנ"ש המתפללים בבית המדרש 'קדושת פינחס' שנקרא על שמו.

ועוד ענין יש בבחינה זו שהמלאך הוא עומד, דאיתא בגמרא ברכות (ו:): 'ואין עמידה אלא תפלה, שנאמר ויעמוד פינחס ויפלל', ועל הפסוק (בראשית לב ז) 'וישלח יעקב מלאכים' פי' במדרש (בר"ר לא ז) 'מלאכים ממש', **ובנועם אלימלך** תמה למה לא שלח שלוחי בני אדם ולמה שלח מלאכים דווקא, ומבאר שם שדרך הצדיק בדברו עם אנשים, אזי הוא

מדקדק בדבריו להשכיל שיהיו דבריו נשמעים במשמעותיהם, אחד דברים כפשוטן לאיש המדבר עמו, שנית הוא עיקר תוכן דבר שמכווין באותן הדבורים שיהיו תפלה ותחנונים לפני הקב"ה, ולכן שלח מלאכים ממש ולא אנשים שלוחים, כי כוונתו של יעקב היה שהמלאכים ידברו אל עשו דברים כאלה שיהיו דברי רצוי אל עשו וגם שיהיו דברי רצון בתפילה ובתחנונים לפני המקום, להיותם מליצי יושר לפני המקום ברוך הוא עבורו, ולכן היה נוח לו וטוב ליעקב לשלוח מלאכים ממש, כי מי הוא האיש שיוכל להיות מליץ יושר לפני ה' כמלאך ה' צבאות, וכדאיתא באמת במדרש שהמלאכים האלה היו מיכאל גבריאל רפאל שהם מליצי יושר תמיד על ישראל.

והיינו שממעלות הרב להיות חוץ ממה שמלמד תורה לתלמיד גם בבחינת מלאך שהוא עומד, דהיינו להתפלל ולהעתיר בעד התלמיד שיזכה להתעלות במדריגות התורה והיראה, ולזה אנו מקוים שזקני האדמו"ר הזקן יעמוד במרומים ויתפלל בעדנו לזכות לכל הישועות ושזכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

שולחן לחיים לדגל יומד"ק דב"ק מרן אדמו"ר הזקן זי"ע

יום שלישי פרשת ויצא ח' כסלו תשפ"ד

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (בראשית כה ט). ומפרש רש"י לא היה צריך לכתוב אלא וילך יעקב חרנה ולמה הזכיר יציאתו, אלא מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם, שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה, יצא משם פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה.

ידוע פירוש הבעל שם טוב במשנה באבות (ג ב) 'שנים שיושבין ואין ביניהן דברי תורה הרי זה מושב לצים', היינו שמה שאינם יכולים ללמוד באותו מקום משום שפעם ישבו שם לצים והשאירו במקום ההוא רושם והשפעה של ליצנות, והיא המונעת מהם לעסוק שם בתורה.

ואפשר שזה הכוונה בדברי רש"י 'שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם', היינו שהצדיק שמסתלק מן העולם הזה הרי הוא משאיר בעולם רושם וזכר של קדושה, ורק לאחר שהוא מסתלק ניכרת השפעתו שהשאיר בעולם, וזה שמרגישים 'יצא משם פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה', היינו שאז מתבררת יופיו וזיוו והדרו, ואז כשמגיעים לשהות במקום ששהה בו הרי השפעתו ניכרת בחוסים בצילה, והנה בית מדרש זה נקרא על שמו ולזכרו של **"ק האדמו"ר הזקן זי"ע**, ולכן אופפת רוחו במקום הזה, וכל התפילות והתורה שלומדים במקום הזה הוא בזכותו הטהור.

הנה בעל ההילולא נסתלק לפני פ"ב שנים, וכ"ק מרן אאמו"ר זי"ע כבר היה נקרא על שמו, ועדיין יש לו בת המתגוררת בארה"ב שה' יאריך ימיה ושנותיה בנעימים, והיא בקיאה מאוד בפרטי התולדות של המשפחה, ואני נוהג לעלות אליה לביקור מדי פעם, ושמעתי ממנה שבשנות השואה האיומה היה זקני זי"ע נלהב ביותר בתפילות ובתחנונים למען אחיו בגולה הנרצחים והמעונים, ופעם היה באחד משנות המלחמה שבביעי של פסח רקדו בחצרו בהתלהבות יתירה כפי המקובל בחצר באסטאן שיום שביעי של פסח הוא יום מסוגל, ונכנס לשם יהודי והחל לצעוק על כך שרוקדים בזמן שדם יהודי בפולין נשפך כמים.

והסביר זקני האדמו"ר הזקן שהרי כתב הרמב"ם שמידת השמחה היא עבודה קשה שבמקדש, והנה לשמוח בזמן שהכל נוהג כשורה אין קושי, אלא הקושי העיקרי הוא לשמוח גם בזמן שיש צרות רבות ורעות, ולכן צריכים לשמוח בזמן שמחה בעיקר כשדם יהודי נשפך כמים, ויש בכך משום להראות דרך לזמן שאנו נמצאים בה עתה, שדם יהודי נשפך כמים ואין הזמן להיות בשמחה, ודווקא משום כך יש לנו להתגבר ולעבוד את השי"ת במידת השמחה, וזה על ידי שיאמין ויבין שהשי"ת הוא המנהיג את העולם וברצונו שנעבוד אותו בשמחה.

יעזור השי"ת שזכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

תולדותיהם של צדיקים

עובדות וסיפורים על צדיקי הדורות
שיז"ד הל בשבוע הבעל"ט

הרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב זי"ע
י"ג כסלו תרצ"ד

בשבוע הבא יחול היו"ד קדישא של הרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב זי"ע, וידוע שהרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זי"ע אמר שהבעש"ט הק' אמר קודם לפטירתו שעוד יחזור לעולם הזה בשם 'ישראל', והרה"ק מרוז'ין בעצמו אמר שגם הוא עוד יחזור לעולם הזה בשם 'ישראל', ואמרו שכוונתו היתה להרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב זי"ע.

ויש שני סיפורים ששמעתי, האחד מאת ממחותני רבי ישראל יעקב אונסדורפר שליט"א חמיו של בני רבי אלעזר מענדל שליט"א, שסיפר בשם זקנו רבי שמואל אונסדורפר זצ"ל, שהרה"ק רבי ישראל זי"ע היה עוזר למשתמטים מהצבא שלא יתפסו אותם, ופעם החליטו השלטונות לשלוח מרגל לביתו של רבי ישראל זי"ע לבדוק האם נכונות השמועות על שהוא עוזר להשתמט מהצבא, והגיע לבית מלוכש בבגדי החסידים ואמר לרבי שהוא רוצה עזרה בסיוע לבנו יחידו שרוצים לגייסו לצבא, אמר לו הרבי 'נו', כאומר שלא הבין את מבוקשו, אמר הגבאי לאדם ההוא שיחזור על בקשתו יען שהרבי לא הבין את כוונתו, וחזר על דיבוריו ושוב אמר הרבי 'נו', וכך חזר על עצמו עוד פעם, עד שהרבי אמר לו: 'מה הנך רוצה שאעשה, הרי דינא דמלכותא דינא', ולאחר שיצא נודע שהאדם ההוא היה מרגל והתחילו לדבר מהמופת של הרבי.

אלא שהרבי דחה את דבריהם והסביר, שבזמן שנכנס אליו האדם, ההוא מיד ראה בקוויטעל שיש בבקשתו ענין מוזר ולא ידע להבחין למה, ולכן ביקש ממנו שיחזור על בקשתו ג' פעמים, וראה שבכל ג' הפעמים לא שינה כלל מנוסח הבקשה וחזר באותם המילים, ולא כן נוהג יהודי שיש אצלו צרה אמיתית ח"ו שבכל פעם הוא חוזר על הבקשה באופן אחר קצת, ולכן הבנתי שהוא אינו דובר אמת.

עוד סיפור שמעתי מאת ממחותנו של כ"ק מרן אאמו"ר זי"ע רבי שמעלקא פינטער מלונדון, שלאביו רבי חיים פינטער זצ"ל אב"ד ביקאווסק היה ידיד שהתגורר בווינא, ואותו יהודי לא היה שומר תורה ומצוות, ורצה לקנות שלשה בנקים בהולנד, והגיע אל רבי חיים לשאול אותו עצה אם נכון הוא הדבר, ענה לו רבי חיים שיסע לטשורטקוב לשאול את הרה"ק רבי ישראל זי"ע, אמר לו היהודי ההוא שלא ביקש ממנו עצות להיכן שיסע להתייעץ אלא שרצה לשמוע ממנו מה דעתו, ובנו רבי שמעלקא היה אז נער קטן, ושאל את אביו מיד אם יזמין מרכבה לנסיעה לטשורטקוב, ענה לו אביו שאכן יזמין מרכבה, וצווה רבי חיים ליהודי שיאמר לרבי שרבי חיים פינטער שלחו אליו.

וכך היה שנסע ונכנס לחדרו של הרבי, ואמר לו על כוונתו לקנות שלשה בנקים, והרבי נכנס עמו בשיחה על פרטי העסקה באופן מעורר השתאות, ובירכו בהצלחה גדולה, אלא שאמר לו שיזהר שישמרו שבת בכל שלשת הבנקים, ולזה לא היה היהודי ההוא מוכן אחרי שעיקר הריווח בא מיום השבת, אלא שהרבי חזר והפציר בו ודמעות נשרו מעיניו, וכנגד הבכי לא היה היהודי מסוגל לעמוד, והבטיח שלא יפתח את הבנקים ביום השבת.

וכשחזר כעס מאוד על רבי חיים שהכריחו לנסוע לרבי ועל כך היה חייב להבטיח שישמרו שבת בעסקיו, רואים מכאן כמה גדולה היתה השפעת הרבי שביקש ממנו באמת ומתוך בכי עד שהשפיע גם על היהודי ההוא שלא שמר את יום השבת.

{סעודת מלוה מלכה מוצש"ק ויצא תשפ"א}

הרה"ק רבי ברוך ממעז'יבוז' זי"ע ח"י כסלו תקע"ב

ביום ח"י כסלו חל היו"ד קדישא של הרה"ק רבי ברוך ממעז'יבוז' זי"ע, ופעם היה אדם שערך חנוכת הבית לביתו, וקרא למעמד את הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע ואת הרה"ק רבי ברוך זי"ע, והגיעו ב' הצדיקים בבוקר קודם תפילת שחרית, והרה"ק מבארדיטשוב זי"ע שתה את משקה הקאווע עם סוכר והרה"ר רבי ברוך זי"ע שתה בלי סוכר, אמר הרה"ק מבארדיטשוב לרבי ברוך זי"ע שכל הטעם להתיר שתיית קאווע קודם התפילה הוא משום שיש בזה סיוע להכנת הגוף לצורך התפילה בגוף נקי, ועל ידי הוספת הסוכר הגוף נעשה נקי ביותר, ובשמוע כן רבי ברוך זי"ע לקח בידו קוביית סוכר והחזיקו כך בכל התפילה, ואחר התפילה נענה אל הרה"ק מבארדיטשוב: 'אכן הבחנתי שיש באכילת הסוכר סיוע להכנת הגוף'.

החסידים של הרה"ק מבארדיטשוב חרה להם על הפגיעה בכבוד רבם במה שרק לקח את הסוכר בידו וכאלו שחק על רבם, ופעם כשדיברו החסידים במחיצת הרה"ק מבארדיטשוב על רבי ברוך זי"ע, נענו ואמרו לרבם שהוא פגע בכבודו, מיד אמר להם הרה"ק מבארדיטשוב שהם טעו ולא הבינו את גודל קדושתו של רבי ברוך זי"ע, שהוא בבחינת אדם הראשון קודם החטא, בכך שכל אבריו יש בהם את החושים הנצרכים, וכשהוא נוטל בדר מאכל בידו הרי הוא מרגיש כאילו אכל מהם ממש.

עוד מסופר שפעם היה בשבת בבית אדם אחד, ולא הצליח לומר דברי תורה, אמר שבוודאי התגורר בבית זה אדם רשע, וכך היה שבדקו ומצאו שהיה גר דם רשע, אמר רבי ברוך זי"ע שמצא רמז לכך בזמירות למוצ"ש: 'דרוש נוי' - היינו לדרוש את הבית שבו הוא נמצא, ואז יבינו למה 'ואולמי' - הוא שותק כאלם.

האדמו"ר מז'מיגראד סיפר מעשה מאת רבי ברוך זי"ע, שפעם היה אדם ששמע שכתוב בספרים שאם האדם מתענה למשך מ' ימים אזי

זוכה לרוח הקודש, והוא נהג כן והתענה כל משך הימים האלו ועדיין לא זכה לרוה"ק, שאל אותו רבי ברוך זי"ע שיאמר לו מה עשה לאחר שסיים את התענית, ענה לו שאכל סעודה יותר ממה שהיה רגיל ביום רגיל, שאל אותו רבי ברוך אם נהנה מהמאכלים, ענה שכן, סיפר לו רבי ברוך שזקנו הבעש"ט הקדוש היה רגיל לנסוע בלא קפיצת הדרך, ופעם נסע בקפיצת הדרך ואמר רמז בפסוק (תהלים לב, ט) 'אל תהיו כסוס כפרד אין הבין במתג ורסן עדיו לבלום בל קרוב אליך', והיינו שהסוס בראותו איך שמלבישים אותו בבגדי פאר והדר ובתכשיטים הוא מחשב לעצמו שנעשה בכך סוס חשוב, ואינו מבין שכל היופי הוא רק בשביל הרוכב שיתכבד בכך, ולכן אינו מניח את שאר הסוסים להתקרב אליו.

ולכן כאשר באו הסוסים במקום שתמיד רגילים לאכול וראו שאינם רעבים, חשבו שהמה כבר יותר מאנשים כי אינם צריכים כ"כ לאכול, ואח"כ עברו במקום שרגילים לאכול פעם השני חשבו שכבר המה מלאכים, וכשעברו במקום שאוכלים פעם שלישי ופעם רביעי וחמישי אמרו שכבר המה שרפים, אבל סוף כל סוף נעשו רעבים והבעש"ט בא לבית מלוננו ונתנו להסוסים לאכול ונתוודע להם שהמה הסוסים כמו תמיד, כן אם אתה מתענה זמן רב, ואחר התענית אתה יכול לאכול הוא סימן שאתה מרמה את עצמך בעבודתך ולא באת בעולם למדריגות בכלל, ואין לך לחשוב כמו שחשבו הסוסים.

{סעודת מלוח מלכה מוצש"ק וישלח תשפ"ג}

הוצאות הגליון נדבת
ידידנו הר"ר מרדכי שלמה לודמיר הי"ו

לזכר נשמת חמיו

הגה"צ מוה"ר אהרן בן מוה"ר נחום דוד משה ברנדווין זי"ע
מסטרעטין
גלב"ע ח' כסלו תשפ"ד

זכר עולם יהיה צדיק

לזכר נשמת אותו צדיק איתן אדוננו
ב"ק מרן אדמו"ר זצוק"ל
מוהר"ר לוי יצחק בן מהור"ר פינחס דוד הלוי זי"ע
מבאסטאן

נסתלק לגנזי מדומים ביום השב"ק
ח"י כסלו תשי"ע

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

הונצח ע"י ידידנו החפץ בעילום שמו הי"ו